

18.05.2022

Ärende/27

§ 130

Ledamoten Alviina Alametsäs motion om en ambulans för psykisk hälsa

HEL 2022-000710 T 00 00 03

Beslut

Stadsfullmäktige betraktade motionen som slutbehandlad.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Marja-Liisa Rautanen, stadssekreterare, telefon: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Bilagor

1 Valtuutettu Alviina Alametsän aloite

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutsförslag

Beslutet stämmer överens med förslaget.

Föredragandens motiveringar

Ledamoten Alviina Alametsä och 15 andra ledamöter föreslår i sin motion att ibruktagande av en ambulans för psykisk hälsa utreds och ett pilotförsök genomförs.

Stadsstyrelsen hänvisar till social- och hälsovårdsnämndens utlåtande och konstaterar att det inte är ändamålsenligt att rikta resurser till den tjänst som föreslås i motionen. Möjligheter att utveckla och öka brådskande mentalvårdstjänster i hemmet ska utredas i samarbete med HUS.

Psykiatri- och missbrukartjänsterna har utökats med flexibla lågtröskeltjänster och tjänster i hemmet. Mentalvårdssystemet har flera kanaler. Tjänsterna planeras och genomförs tillsammans med stadens aktörer, HUS samt patient- och anhörigföreningar. Akutvård och jour ordnas av HUS.

Vid behov av brådskande vård finns möjlighet att utan remiss söka sig direkt till mentalvårdens serviceställen med låg tröskel eller samjour. I Helsingfors kan man kontakta en psykiatrisk jour på specialistnivå dyg-

net runt utan remiss. Social- och krisjouren bedömer behovet av bråds-
kande socialt arbete och vidtar vid behov åtgärder, i regel utanför tjäns-
tetid. Krisjouren är en dygnet runt-jourenhet för psykosocialt stöd. Bo-
endetjänsterna utökas med mobila mentalvårdstjänster och arbete som
engagerar kunden i vården.

Stadsstyrelsen anser i likhet med social- och hälsovårdsnämnden att
det är svårt i dagens läge att säkerställa brådskande mentalvårdstjän-
ster i hemmet, eftersom polisen har ändrat sin praxis om att lämna
handräckning. Detta gör det svårt att ordna vård åt en person som är
svårt sjuk och eventuellt självdestruktiv, vilket kräver nya åtgärder.

Mieli rf:s Kristelefon, Tukinetti (på finska) och Sekasin-chatt (på finska),
Center för suicidprevention och SOS-kriisikeskus (på finska) erbjuder
hjälp med självdestruktivitet. Servicehandledning och information fås
också från rådgivningstelefonen och chatten vid Centralförbundet för
mental hälsa samt från HUS Psykporten.

Social- och hälsovårdsnämnden har gett ett utlåtande i ärendet. Svaret
stämmer överens med utlåtandet.

Enligt 30 kap. 11 § 2 mom. i förvaltningsstadgan ska stadsstyrelsen fö-
relägga fullmäktige en motion som undertecknats av minst 15 ledamö-
ter.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Marja-Liisa Rautanen, stadssekreterare, telefon: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Bilagor

1 Valtuutettu Alviina Alametsän aloite

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutshistoria

Kaupunginhallitus 02.05.2022 § 328

HEL 2022-000710 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

18.05.2022

Ärende/27

Kaupunginhallitus katsoo aloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

02.05.2022 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:
Johanna Nuorteva:

Muutetaan neljännen kappaleen viimeinen lause muotoon:
Mahdollisuuksia kotiin vietävien kiireellisten mielenterveyspalvelujen kehittämiseksi ja lisäämiseksi tulee selvittää yhteistyössä HUSin kanssa.

Lisätään kuudennen kappaleen jälkeen:
Kaupunginhallitus katsoo sosiaali- ja terveyslautakunnan tavoin, että kotiin vietävien kiireellisten mielenterveyspalveluiden turvaaminen on vaikeaa nykytilanteessa, jossa poliisi on muuttanut käytäntöään virkaavun antamisesta. Tämä vaikeuttaa vaikeasti sairaan ja mahdollisesti itsetuhoisen ihmisen saamista hoitoon, mikä vaatii uusia toimenpiteitä.

Kannattaja: Reetta Vanhanen

Kaupunginhallitus hyväksyi yksimielisesti Johanna Nuortevan vastaehdotuksen mukaisesti muutetun ehdotuksen.

25.04.2022 Pöydälle

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Sosiaali- ja terveyslautakunta 15.03.2022 § 54

HEL 2022-000710 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon valtuutettu Alviina Alametsän ja 15 muun valtuutetun mielenterveysambulanssia koskevasta valtuustoaloitteesta:

”Aloitteessa esitetään, että Helsinki selvittää mielenterveysambulanssin käyttöönottoa ja toteuttaa pilottikokeilun hätätilanteissa palvelevasta mielenterveysambulanssista. Ambulanssi tarjoaisi apua akuutteihin mi-

elenterveysongelmiin, itsetuhoisuuteen ja tilanteisiin, joissa potilas itse tai hänen läheisensä ovat vaarassa.

Sosiaali- ja terveyslautakunta toteaa, että psykiatria- ja päihdepalveluihin on lisätty joustavia matalan kynnyksen palveluja ja kotiin vietäviä palveluja. Kiireelliseen hoitoon pääsee nopeasti eri kanavia pitkin. Sosiaali- ja terveyslautakunta ei kannata resurssien kohdentamista aloitteessa esitettyyn palveluun, mutta katsoo, että on selvitettävä muita mahdollisuuksia kotiin vietävien kiireellisten mielenterveyspalvelujen kehittämiseksi. Selvitystyö tulee tehdä yhteistyössä HUSin kanssa.

Sosiaali- ja terveyslautakunta katsoo, että kotiin vietävien kiireellisten mielenterveyspalveluiden turvaaminen on vaikeaa nykytilanteessa, jossa poliisi on muuttanut käytäntöään virka-avun antamisesta. Tämä vaikeuttaa vaikeasti sairaan ja mahdollisesti itsetuhoisen ihmisen saamista hoitoon.

Mielenterveyspalvelujärjestelmä on monikanavainen ja palveluja suunnitellaan ja toteutetaan yhdessä kaupungin toimijoiden, Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin (HUS) ja potilas- ja omaisjärjestöjen kanssa. Helsingin kaupungin ensihoidon ja päivystyksen järjestää HUS.

Kiireellisen hoidon tarpeessa helsinkiläisillä on mahdollisuus hakeutua lähetteettä suoraan matalan kynnyksen mielenterveyspalvelupisteisiin tai yhteispäivystykseen. Helsingissä psykiatrian erikoistason päivystykseen pääsee ilman lähetettä ympäri vuorokauden. Sosiaali- ja kriisipäivystys arvioi kiireellisen sosiaalityön tarpeen ja ryhtyy tarvittaessa toimenpiteisiin pääasiassa virka-ajan ulkopuolella. Kriisipäivystys on ympärivuorokautinen psykososiaalisen tuen yksikkö. Asumispalveluihin ollaan lisäämässä psykiatrian liikkuvaa palvelua ja hoitoon sitouttavaa työtä.

Mieli ry:n Kriisipuhelin, Tukinetti ja Sekasin-chat sekä Itsemurhien ehkäisykeskus ja SOS-kriisikeskus tarjoavat apua itsetuhoisuuteen. Myös Mielenterveyden keskusliitolla on neuvontapuhelin ja chat. HUSin Mielenterveystalosta löytää tietoa ja palveluohjausta.

Itsetuhoisen potilaan somaattisen ja psykiatrisen ensihoidon tarpeen ja kiireellisyyden arvioi lääkäri. Keskeytyneen itsemurhayrityksen yhteydessä potilas tulee aina kuljettua päivystykseen. Itsemurhaa yrittäneen potilaan psykiatrinen arvio tulee tehdä psykiatrian erikoislääkärin tai psykiatriaan perehtyneen lääkärin johdolla. Itsemurhaa yrittänyt nuori on ohjattava aina erikoissairaanhoidon arvioon.

Psykiatria- ja päihdepalveluihin on lisätty joustavia matalan kynnyksen palveluja ja kotiin vietäviä palveluja. Kiireelliseen hoitoon pääsee nopeasti eri kanavia pitkin. Ympärivuorokautisen mielenterveysambulanssin

toimintaan olisi resursoitava 8–10 sairaanhoitajaa ja lääkäripalvelut. Toiminnalla mahdollisesti saavutettavissa oleva lisäarvo jäisi todennäköisesti kustannuksia vähäisemmäksi. Sosiaali- ja terveyslautakunta pitää sekä kriisitilanteiden kehittymisen ehkäisemistä että sujuvaa palvelujen saamista kriisitilanteissa tärkeänä, mutta on vaikuttavampaa kohdentaa käytettävissä olevat voimavarat olemassa olevien palvelujen vahvistamiseen ja niiden saatavuuden ja saavutettavuuden parantamiseen.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Itsemurhat aiheuttavat merkittäviä kansanterveydellisiä ja -taloudellisia menetyksiä ja runsaasti inhimillistä kärsimystä sekä itsemurhan tehneiden läheisten että itsemurhien kanssa muuten tekemisiin joutuvien parissa. Itsemurhaa yrittäneet kärsivät yleensä mielenterveyden häiriöistä ja päihdeongelmista. Ne tulee diagnosoida ja hoitaa asianmukaisesti. Myös itsemurhien ennaltaehkäisyä sekä potilaiden arviointi- ja hoitomenetelmiä tulee kehittää."

Käsittely

15.03.2022 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Asiassa tehtiin seuraava vastaehdotus:

Vastaehdotus 1:

Jäsen Ahto Apajalahti: Muutetaan lausuntoehdotuksen toisen kappaleen viimeinen virke seuraavasti: "Sosiaali- ja terveyslautakunta ei kannata resurssien kohdentamista aloitteessa esitettyyn palveluun, mutta katsoo, että on selvitettävä muita mahdollisuuksia kotiin vietävien kiireellisten mielenterveyspalvelujen kehittämiseksi. Selvitystyö tulee tehdä yhteistyössä HUSin kanssa."

Lisätään lausuntoehdotuksen toisen kappaleen jälkeen uusi kappale: "Sosiaali- ja terveyslautakunta katsoo, että kotiin vietävien kiireellisten mielenterveyspalveluiden turvaaminen on vaikeaa nykytilanteessa, jossa poliisi on muuttanut käytäntöään virka-avun antamisesta. Tämä vaikeuttaa vaikeasti sairaan ja mahdollisesti itsetuhoisen ihmisen saamista hoitoon."

Muutetaan lausuntoehdotuksen neljännen kappaleen ensimmäinen virke seuraavasti: "Kiireellisen hoidon tarpeessa helsinkiläisillä on mahdollisuus hakeutua lähetteettä suoraan matalan kynnyksen mielenterveyspalvelupisteisiin tai yhteispäivystykseen."

Kannattaja: jäsen Sami Heistaro

18.05.2022

Ärende/27

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi jäsen Ahto Apajalahden vastaehdotuksen yksimielisesti ilman äänestystä.

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi asiasta hyväksytyyn vastaehdotuksen osalta esittelijän ehdotuksesta poikkeavan lausunnon.

01.03.2022 Pöydälle

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Mikko Tamminen, psykiatria- ja päihdepalvelujen johtaja, puhelin: 310 58655
mikko.tamminen(a)hel.fi